

Opintojen ja muun osaamisen
hyväksilukeminen Vaasan yliopistossa
1.8.2022 alkaen

Sisällys

1 Ohjeen tarkoitus	2
2 Säädestausta ja soveltamisala	2
3 Opintojen ja muun osaamisen hyväksilukeminen: keskeiset käsitteet	3
4 Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet	3
4.1 Hyväksiluettujen opintojen laajuus ja arvosana	4
4.2 Rajoituksia	5
5 Osaamisen osoittamisen periaatteet ja muodot	6
6 Opiskelijan oikeudet ja vastuut	6
7 Yliopiston oikeudet ja vastuut	7
8 AHOT ja opetussuunnitelma	7
9 AHOT ja opintojen ohjaus	8
10 Vaihdossa suoritettut opinnot	8
11 Viestintä- ja kieliopintojen hyväksilukeminen	8
12 Muussa kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen hyväksilukeminen	9
13 Hyväksilukuprosessi	9
Lähteet ja lisätietoja	9

1 Ohjeen tarkoitus

Opintojen ja muun osaamisen hyväksilukeminen Vaasan yliopistossa -ohje on Vaasan yliopiston tutkintosääntöä täsmentävä ohje.

Tämän ohjeen tarkoitus on

- 1) kuvata yliopistolain ja Vaasan yliopiston tutkintosäännön mukaisten opintojen ja muulla tavoin osoitetun osaamisen hyväksilukemista ja korvaamista koskevien pykälien soveltamismenettelyt Vaasan yliopistossa,
- 2) tukea opetus- ja tutkimushenkilöstön sekä muiden opintojen ohjauksen ja neuvonnan parissa toimivien työtä osaamisen tunnistamisen, tunnustamisen ja arvioinnin sekä opintojen ja muun osaamisen hyväksilukemisen käytännöissä sekä
- 3) ohjata opiskelijoita toimimaan yliopiston menettelyjen mukaisesti aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen ja tunnistamisen tilanteissa.

Akateemiset yksiköt ja muut yliopiston opetusta antavat yksiköt voivat antaa tätä ohjetta täsmentäviä ohjeita. Opetus- ja tutkimushenkilöstön sekä opiskelijoiden käyttöön laaditaan tämän ohjeen lisäksi tiivis ohje, jossa kuvataan tässä ohjeessa kuvatut menettelyt pääkohdiltaan toimijan näkökulmasta.

2 Säädestausta ja soveltamisala

Yliopistolain mukaan (558/2009, 44 § 3 mom.) opiskelija saa tutkintoa tai erikoistumiskoulutusta suorittaessaan yliopiston päätöksen mukaisesti lukea hyväkseen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamiaan opintoja sekä korvata tutkintoon tai erikoistumiskoulutukseen kuuluvia opintoja muilla samantasoisilla opinnoilla. Opiskelija saa yliopiston päätöksen mukaisesti lukea hyväkseen sekä korvata tutkintoon tai erikoistumiskoulutukseen kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.

Vaasan yliopiston tutkintosäännön 17 §:n mukaan opiskelija saa tutkintoa tai erikoistumiskoulutusta suorittaessaan lukea hyväksi toisessa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa tai muussa oppilaitoksessa suoritettuja opintoja sekä korvata tutkintoon tai erikoistumiskoulutukseen kuuluvia opintoja muilla saman tasoilla opinnoilla. Hyväksiluettavien opintojen tulee pääsääntöisesti olla korkeintaan kymmenen vuotta vanhoja ja niiden tulee sisältyä tutkinnon minimilajuuteen.

Tutkintosäännössä (17 § 2 mom.) todetaan, että opiskelija voi hyväksilukea sekä korvata opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.

Opinnäytetöitä ei voida hyväksilukea. (Vaasan yliopiston tutkintosääntö 17 § 3 mom.)

Vaasan yliopiston opintojen ja muun osaamisen hyväksilukemisessa toimitaan yliopistoille laadittujen kansallisten AHOT-suositusten mukaisesti ja tämä ohje perustuu pääsääntöisesti näihin suosituksiin.

Tämän ohjeen soveltamisala on sama kuin Vaasan yliopiston tutkintosäännön (1 §).

3 Opintojen ja muun osaamisen hyväksilukeminen: keskeiset käsitteet

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) tarkoittaa menettelyä, jolla opiskelijan osaaminen voidaan arvioida ja hyväksyä osaksi hänen opintojaan.

Tunnistamisella tarkoitetaan osaamisen arviointia eri muodoissaan ja *tunnustamisella* menettelyä, jolla aiemmin hankitun osaamisen perusteella opiskelijalle kirjataan hyväksiluku. Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen perustuu tutkinnon ja sen osien (opintokokonaisuuksien tai opintojaksojen) osaamistavoitteisiin.

Osaaminen voi syntyä

- *virallisena oppimisena* (muodollinen koulutus)
- *epävirallisena oppimisena* (täydennyskoulutus, vapaa sivistystyö yms.) tai
- *arkioppimisena* (esim. työkokemus, luottamustoimet, harrastukset)

Hyväksilukeminen

- Opiskelijan aiemmin suoritettujen opintojen, harjoittelun, työkokemuksen tai muun osaamisen hyväksyminen osaksi suoritettavaa tutkintoa, opintokokonaisuutta tai opintojaksoa.
- Hyväksiluettavat opinnot tai muuten hankittu osaaminen tulee vastata tutkinnolle tai sen osille asetettuja osaamistavoitteita.
- Hyväksilukea voi joko sisällyttämällä tai korvaamalla.

Sisällyttäminen

- Muualla suoritettujen opintojaksojen tai opintokokonaisuuden hyväksyminen tutkintoon sellaisenaan vapaasti valittaviin opintoihin.

Korvaaminen

- Opetussuunnitelman mukaisen opintojakson tai sen osan suorituksen myöntäminen opiskelijan aiempien opintojen tai muun osaamisen perusteella.

4 Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet

Vaasan yliopiston opetussuunnitelmat ovat osaamisperustaisia ja aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä hyväksilukeminen perustuvat aina opetussuunnitelman osaamistavoitteisiin.

Opetussuunnitelman mukaisia opintoja voidaan hyväksilukea seuraaviin periaattein:

- suomalaisessa korkeakoulussa suoritettujen opetussuunnitelman mukaiset opinnot sekä muuten saavutettua osaamista, jotka vastaavat suoritettavan tutkinnon osaamistavoitteita,
- ulkomaisessa korkeakoulussa suoritettujen opetussuunnitelman mukaiset opinnot sekä muuten saavutettua osaamista, jotka vastaavat suoritettavan tutkinnon osaamistavoitteita,
- opintojakso on hyväksytysti suoritettu,
- aiemmin hankittu osaaminen luetaan hyväksi mahdollisimman täysimääräisesti.

- Hyväksiluvun kannalta ei ole merkitystä sillä, sisältyykö hyväksiluettu osaaminen johonkin tutkintoon. Aiemmin suoritettuihin yliopistotutkintoihin liitetyillä opinnoilla voidaan korvata tutkintovaatimukseen kuuluvia pakollisia opintoja. Alemmasta korkeakoulututkinnosta ei kuitenkaan voida tehdä hyväksilukuja samaan koulutukseen sisältyvään ylempään korkeakoulututkintoon.

Esimerkki: Opiskelijalla on opiskeluoikeus viestintätieteiden koulutuksessa. Hänen humanististen tieteiden kandidaatin tutkintoonsa sisältyviä opintoja ei voida hyväksilukea filosofian maisterin tutkintoon, jos tutkinto suoritetaan viestinnän monialaisessa maisteriohjelmassa tai teknisen viestinnän maisteriohjelmassa (opintosuuntana viestintätieteet).

- Maisterivalinnan perusteena olleesta tutkinnosta voidaan tehdä hyväksilukuja vain pakollisiin opintoihin. Pakollisilla opinnoilla tarkoitetaan koulutusohjelman opetussuunnitelmassa opintojaksotasolla määriteltyjä tutkinnon suorittamiseksi vaadittavia opintoja.
- Hyväksiluvuissa voidaan ottaa huomioon hyväksiluettavien opintojen taso. Toisen asteen tutkintoon sisältyvät korkea-asteen opinnot voidaan aina hyväksilukea, jos opinnot (esim. tilastotieteen opintojakso) on suoritettu Vaasan yliopistossa tai muussa suomalaisessa yliopistossa.

4.1 Hyväksiluettujen opintojen laajuus ja arvosana

Korvaavuutta arvioitaessa ratkaisevat opintojakson ja opintokokonaisuuden osaamistavoitteet, ei opintopisteiden määrä.

- Enintään yhden opintopisteen vajeus korvattavan opintosuorituksen ja muualla tai aiemmin suoritettujen opintosuorituksen välillä on hyväksyttävä, mikäli opintosuoritusten osaamistavoitteet vastaavat toisiaan. Korvaavuus merkitään opintosuoritusrekisteriin korvattavan opintojakson tai -kokonaisuuden opintopistemäärän mukaisesti. Jos opiskelija on tehnyt esimerkiksi neljän opintopisteen laajuisen opintojakson ja haluaa korvata viiden opintopisteen laajuisen opintosuorituksen, opiskelijalle kirjataan hyväksiluettu suoritus viiden opintopisteen laajuisena.
- Korvaavuutta ei kirjata laajempaan kuin korvattavan opintojakson laajuudeksi on määritelty opetussuunnitelmassa. Jos opiskelija on tehnyt esimerkiksi seitsemän opintopisteen laajuisen opintojakson ja hakee korvaavuutta viiden opintopisteen opintojaksolle, hänelle kirjataan korvaavuus viiden opintopisteen laajuisena.
- Poikkeuksena tästä ovat siirto-opiskelijat, joiden kohdalla kaikki opintosuoritukset suositellaan hyväksiluettavaksi täysimääräisinä.
- Aiemmin hankitun osaamisen perusteella voidaan korvata myös vain osa opintojakson suorittamiseen vaaditusta opinnon laajuudesta. Tällöin vastuuopettaja määrittelee, miten opiskelija täydentää aiemmin hankkimaansa osaamista, jotta hän voi saada koko opintojakson suorituksen.
 - Esimerkki: Opettaja arvioi, että osa opintojakson osaamistavoitteista täyttyy opiskelijan aiemmin hankkiman osaamisen myötä. Jotta koko opintojakson

suorittamiseen edellytetty osaaminen voidaan todentaa, opiskelija esimerkiksi kirjoittaa esseen tai suorittaa tentin.

Tutkintoon sisällytettävät muualla tai aiemmin suoritettut opintosuoritukset kirjataan opiskelijan opintosuoritusrekisteriin opintosuorituksen alkuperäisellä laajuudella.

- Kirjauksia voidaan tehdä joko opintojakso kerrallaan tai isompana kokonaisuutena, mikäli lisätietoihin voi kirjata riittävän yksilöidysti ja selkeästi tiedon siitä, mistä opinnoista on kyse.
- Kandidaatin tutkintoon on mahdollista sisällyttää ammattikorkeakoulussa suoritettu opintokokonaisuus (esim. opettajan pedagogiset opinnot)
- Maisterin tutkintoon voi sisällyttää ainoastaan osana ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suoritettua syventävien opintojen tasoisen opintokokonaisuuden.
- Suomalaisessa tai ulkomaisessa yliopistossa suoritetuista opintokokonaisuuden (esim. 15 op tai 25 op) opinnoista vähintään 15 op laajuiset opinnot voidaan hyväksilukea tutkintoon kokonaisuutena (esim. perusopintoja/vs. perusopinnot),

Hyväksiluetulle opinnoille tallennetaan aina opintopistelaajuus. Hyväksiluettuja opintoja ei siis tallenneta nollana opintopisteinä opintotietojärjestelmään.

Kaikista hyväksiluetuista opinnoista annetaan arvosana asteikolla 1–5 alkuperäisen arvioinnin mukaisesti, ellei ole erityistä syytä tehdä toisin. Erityinen syy voi olla esimerkiksi, että aiemmin suoritettu opinto on arvioitu HYV/HYL tai että korvattava opintojakso arvioidaan Vaasan yliopistossa HYV/HYL tai että aiemmin suoritettu opinto on arvioitu jollain muualla arviointiasteikolla. Muussa kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen hyväksilukeminen arvioidaan asteikolla HYV/HYL.

Ulkomailla suoritettujen opintojen perusteella kirjattavien opintosuoritusten arvosanaksi annetaan HYV ellei ole erityistä syytä tehdä toisin.

4.2 Rajoituksia

- Hyväksilukua ei tehdä, mikäli opiskelija on jo suorittanut opintojakson, johon hän hakee korvaavuutta tai muulla tavoin hankitun osaamisen tunnustamista.
- Opinnäytteitä ja kypsyysnäytteitä ei voida hyväksilukea.
- Avoimessa yliopisto-opetuksessa ja muissa erillisissä opinnoissa hyväksilukemisen periaatteet ja menettelytavat ovat samat kuin muussakin koulutuksessa sillä rajoituksella, että AHOT-menettelyä ei käytetä mikäli opiskelijalla on opiskeluoikeus vain yksittäiseen opintojaksoon.
- Täydennyskoulutuksena suoritettuja opintoja voidaan sisällyttää tutkintoon, mikäli ne ovat jonkin korkeakoulun opetussuunnitelman mukaisia opintojaksoja.
- Varusmiesten johtaja- ja kouluttajakoulutus (JOKO) hyväksytään tutkintoon 15 opintopisteen laajuisena, mikäli JOKO-koulutus on alkanut 1.1.2019 jälkeen ja koulutuksessa on suoritettu vähintään 15 op.

5 Osaamisen osoittamisen periaatteet ja muodot

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa hyödynnetään tarvittaessa osaamisen näyttämisen ja todentamisen menettelyä.

Opetussuunnitelmassa opintojaksolle merkityt suoritustavat eivät saa rajoittaa opintojen hyväksilukemista. Ei voida edellyttää, että aiemmin hankittu osaaminen olisi suoritettu samalla tavalla kuin korvattava opintojakso. Keskeisintä on osaamistavoitteiden mukaisen osaamisen osoittaminen.

Osaamisen osoittamisessa ja arvioinnissa suositellaan hyödyntämään erilaisia, osaamistavoitteiden kanssa linjassa olevia tavoitteita. Näyttömuodot voivat olla samoja kuin opetussuunnitelmassa ja toteutuksessa kuvatut suoritustavat, mutta ne voivat myös erota näistä.

6 Opiskelijan oikeudet ja vastuut

Vastuu hyväksilukemisprosessin käynnistämisestä on opiskelijalla.

- Tutkinto-opiskelijan ei tule hakea hyväksilukua, jos hän ei aio sisällyttää hyväksiluettuja opintoja tutkintoonsa.
- Opiskelija on velvollinen toimittamaan hyväksilukuhakemuksen käsittelyyn tarvittavat dokumentit.
- Muulla tavoin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista varten opiskelijalla on velvollisuus osoittaa osaamisensa opettajan/vastuuhenkilön määrittämällä tavalla. Opiskelija voi myös itse ehdottaa, miten hän osoittaa osaamisensa.
- Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta hyväksilukuhakemuksen tekemiseen ja muulla tavoin hankitun osaamisen osoittamiseen.

Toimivat AHOT-menettelyt helpottavat opintojen aloittamista ja niiden sujuvaa etenemistä. Opintojen hyväksilukemisella sujuvoitetaan opintoja. Kun tietyn opinnon osaamistavoitteet jo saavuttanut opiskelija saa korvattua tutkintoon kuuluvia opintoja, hän saa opintokokonaisuuksia ja opintojaksoja valmiiksi ja pystyy etenemään opinnoissaan sujuvasti. Samalla opintojaksojen paikkoja esim. kielten ryhmissä vapautuu muille opiskelijoille.

Opiskelija voi pyytää oikaisua opintojen hyväksilukuun. Muualla suoritettujen opintojen tai muulla tavoin osoitetun osaamisen hyväksilukemiseen tyytymätön opiskelija voi pyytää suullisesti tai kirjallisesti oikaisua päätöksen tehneeltä henkilöltä. Opiskelijan tulee esittää perustelut.

Hyväksilukemista koskeva oikaisupyyntö on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Mikäli opiskelija ei tyydy oikaisupyynnön johdosta annettuun päätökseen, hän voi saattaa asian koulutusneuvoston käsiteltäväksi 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon. Oikaisupyynnössä on yksilöitävä, mitä muutosta opiskelija hakee sekä oikaisupyynnön perustelut. Koulutusneuvostolle osoitettu oikaisu perusteluineen toimitetaan kirjallisena:

- postitse osoitteeseen Kirjaamo, Vaasan yliopisto, PL 700, 65101 Vaasa,
- sähköpostitse kirjaamo@uwasa.fi

7 Yliopiston oikeudet ja vastuut

Opiskelijoiden oikeusturvan takaamiseksi hyväksilukumenettelyissä noudatetaan yhteisiä periaatteita ja menettelyitä.

Opettajalla tai muulla hyväksilukemisen arvioijalla on velvollisuus noudattaa yhteisiä periaatteita ja oikeus tehdä hylkäävä päätös, mikäli hyväksiluettavaksi esitetty osaaminen ei täytä tässä ohjeessa mainittuja periaatteita (mm. osaamistavoitteita). Opettajilla ja muilla ohjausta antavilla henkilökunnan jäsenillä on velvollisuus ohjata opiskelijaa hyväksiluvun hakemisessa ja muulla tavoin hankitun osaamisen osoittamisessa. Yliopistolla on velvollisuus käsitellä opiskelijan opintojen hyväksilukemista koskeva hakemus.

Hyväksilukupäätöksen tehneellä on velvollisuus käsitellä opiskelijan mahdollinen suullinen tai kirjallinen oikaisupyynnö. Mikäli opiskelija ilmoittaa, ettei hän tyydy oikaisupyynnön johdosta annettuun päätökseen, tulee päätös perusteluineen antaa kirjallisena. Kaikki opiskelijaa koskevat asiat käsitellään ilman aiheetonta viivytystä ja päätökset tehdään kohtuullisessa ajassa.

Yliopistolla on velvollisuus arkistoida hyväksilukupäätökset liitteineen opiskelijan valmistumiseen asti.

8 AHOT ja opetussuunnitelma

Vaasan yliopiston tutkintösäännön (14 §) mukaisesti opetussuunnitelma sisältää koulutusohjelman tieteelliset ja ammatilliset osaamistavoitteet, koulutusohjelman opintokokonaisuuksien ja muiden opintokokonaisuuksien osaamistavoitteet sekä yksittäisten opintojaksojen osaamistavoitteet. Tavoitteet laaditaan kuvaamalla se osaaminen, jonka opiskelijan tulee saavuttaa tutkintojen, opintokokonaisuuksien ja opintojaksojen tasolla.

Opetussuunnitelma laaditaan siten, että se mahdollistaa opintojen sujuvan etenemisen. Osaamisperustaisessa opetussuunnitelmassa tavoitteena oleva osaaminen voidaan hankkia eri tavoin, myös muutoin kuin opetussuunnitelman mukaiset opintojaksot suorittamalla.

Aiemmin hankitun osaamisen arvioinnin, tunnistamisen ja tunnustamisen kannalta koulutusohjelmille, opintokokonaisuuksille ja opintojaksoille määritellyt osaamistavoitteet ovat perusta, jonka avulla opiskelija pystyy arvioimaan aiemmin hankkimansa osaamisen hyväksi lukemista.

Opetussuunnitelmatyöllä tulee varmistaa, että jos jo saavutetun osaamisen katsotaan vastaavan korvattavaa opintosuoritusta, ei opiskelijalta vaadita saman osaamisen suorittamista uudelleen. Tutkinnon sisällä ei kirjata tuplapisteitä, vaan tilanne tulee ratkaista opetussuunnitelmatyöllä. Mikäli sama opintojakso kuuluu useampaan opintokokonaisuuteen, ilmoitetaan opetussuunnitelmassa, miten sen jo aiemmin suorittanut opiskelija rakentaa opintokokonaisuuden saavuttaakseen sen osaamistavoitteet ja minimilaajuuden. Mikäli opetussuunnitelmassa ei ole kuvattu vaihtoehtoja, sovitaan suorituksesta henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa.

9 AHOT ja opintojen ohjaus

Opintojen hyväksilukeminen on osa opiskelijan henkilökohtaista opintojen suunnittelua ja HOPS-ohjausta, jossa arvioidaan muun muassa aiemmin hankitun osaamisen soveltumista osaksi Vaasan yliopistossa suoritettavaa tutkintoa ja sen osaamistavoitteiden saavuttamista.

Jotta opiskelijoiden opinnot lähtevät opintojen alusta alkaen etenemään mahdollisimman sujuvasti, mahdollisuudesta opintojen hyväksilukemiseen kerrotaan heti hyväksymisvaiheessa sekä uudelleen orientaatiossa. Tavoitteena on, että AHOT-menettely olisi aloitettu jo ennen kuin opiskelija alkaa suorittaa opintoja Vaasan yliopistossa. Myöhemmässä vaiheessa tapahtuvaan opintojen hyväksilukemiseen kannustetaan, kun se on tarkoituksenmukaista ja perusteltua.

Opiskelijan rooli AHOT-prosessissa on aktiivinen ja AHOT-prosessin käynnistää yleensä opiskelija itse. AHOT-menettelyt ja niihin liittyvä ohjaus huomioidaan ohjauksen kokonaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yksiköillä ei ole velvollisuutta arvioida hakijan aiemmin hankittua osaamista ennen hakuprosessia. AHOT-päätös voidaan tehdä vasta opiskeluoikeuden saamisen jälkeen ja kun henkilö on ilmoittautunut läsnäolevaksi Vaasan yliopistoon.

10 Vaihdossa suoritettavat opinnot

Vaihtojakso suunnitellaan tutkinnon osana ja henkilökohtaista opintosuunnitelmaa laadittaessa. Ulkomailta suoritettavat opinnot on suunniteltava jo etukäteen siten, että niiden hyväksilukeminen on Vaasan yliopistoon palattua selvää. Vaihtoonlähtöä varten laaditaan opiskelusuunnitelma. Erasmus-opiskelijavaihdossa suunnitelma laaditaan aina ns. learning agreement -lomakkeelle, johon mm. kohdeyliopistossa suoritettavat opinnot kirjataan, ja jossa niistä sovitaan.

11 Viestintä- ja kieliopintojen hyväksilukeminen

Viestintä- ja kieliopintojen hyväksilukemisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Aiempiin korkeakouluopintoihin sisältyneet kieliopinnot korvaavat sellaisenaan tutkintoasetuksessa edellytetyt kielitaidon osoittamista varten vaadittavat opinnot.
- Opiskelijan tulee hakea korvaavuutta kielikeskuksen ohjeiden mukaisesti.
- Pakollisiin viestintä- ja kieliopintoihin liittyvät hyväksilukihakemukset käsitellään kielikeskuksessa.
- Akateemiset yksiköt voivat sisällyttää vapaasti valittaviin opintoihin kuuluvia kieli- ja viestintäopintoja.
- Vaikka suoritettujen kieliopintojen laajuus poikkeaisi yliopistossa käytetystä mitoituksesta, korvaavuus rekisteröidään opiskelijalle Vaasan yliopiston opetussuunnitelman mukaisesti.
- Osittaisia korvaavuuksia ei pääsääntöisesti myönnetä.
- Tutkintoon kuuluvaa toisen kotimaisen kielen (ruotsi tai suomi) opintojaksoa ei tarvitse suorittaa, mikäli opiskelija on suorittanut ruotsin tai pohjoismaisten kielten perusopinnot tai vastaavasti suomen kielen perusopinnot. Perusopinnoilla voi osoittaa tyydyttävää toisen kotimaisen kielen taitoa, ja aineopinnoilla hyvää toisen kotimaisen kielen taitoa

opintokokonaisuuden loppuarvosanasta riippumatta. (Valtioneuvoston asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa 481/2003).

12 Muussa kuin muodollisessa koulutuksessa hankitun osaamisen hyväksilukeminen

Osaamista voi syntyä myös epävirallisen eli non-formaalin oppimisen (täydennyskoulutukset, vapaan sivistystyön opinnot) sekä arkioppimisen eli informaalin oppimisen kautta (työn tai harrastusten kautta hankittu osaaminen, luottamustoimet).

Epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen kautta hankitun osaamisen tulee vastata hyväksiluettavan opinnon osaamistavoitteita. Opiskelijalta vaaditaan näyttö osaamisensa osoittamisessa (esim. työtodistus, portfolio, diplomi, julkaisu tai muu kirjallinen dokumentti), jotta osaamista voidaan arvioida. Osaamisen osoittaminen ei voi perustua yli 10 vuotta vanhaan epävirallisen oppimisen ja arkioppimisen kautta hankittuun osaamiseen. Opiskelijalta voidaan edellyttää näyttönä osaamisestaan esimerkiksi esseen tai kirjallisen tai suullisen tentin suorittamista tai haastatteluun osallistumista. On suositeltavaa käyttää useampia arviointimenetelmiä, mutta menettely ei saa muodostua työllistävämmäksi kuin vastaavan opintosuorituksen arviointi olisi.

13 Hyväksilukuprosessi

Hyväksilukua haetaan sähköisellä lomakkeella, jota Opiskelun ja koulutuksen palvelut ylläpitää. Mikäli opiskelijalle on hyväksiluettu muualla suoritettu opintojakso jo toiseen korkeakouluun, tehdään uusi hyväksiluku alkuperäisen opintorekisteritiedon perusteella.

Muuten kuin muodollisessa koulutuksen hankitun osaamisen hyväksilukua ei ole tarpeen arvioida uudestaan, vaan se voidaan hyväksilukea sellaisenaan.

Lähteet ja lisätietoja

AHOT: kansalliset suositukset yliopistoille. Hyväksytty UNIFI:n vararehtorikokouksessa. 5.2.2020. http://oha-forum.fi/public_html/wordpress/wp-content/uploads/2020/02/AHOTsuositukset-yliopistoille.pdf Luettu 17.5.2022

Kansallisesti yhtenäisiä linjauksia koskien opiskelijoiden aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen (AHOT) käytäntöjä. Työryhmän loppuraportti 31.3.2020. OHA-forumin työryhmäraportti. http://oha-forum.fi/public_html/wordpress/wp-content/uploads/2020/04/AHOT-ty%C3%B6ryhm%C3%A4n-loppuraportti_final.pdf Luettu 17.5.2022.

Opintojen ja muun osaamisen hyväksilukeminen Tampereen yliopistossa 1.8.2020 alkaen [Opintojen ja muun osaamisen hyväksilukeminen Tampereen yliopistossa 1.8.2020 alkaen \(tuni.fi\)](http://tuni.fi) Luettu 17.5.2022

Vaasan yliopiston tutkintosäätö. Valmistelussa.

Yliopistolaki (558/2009). Finlex. [Yliopistolaki 558/2009 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](http://www.finlex.fi/ajantasainen-lainsaadanto) Luettu 17.5.2022.